

BLOEMHART'S
RIVIERSTROM,

OF

NUTTIGE EN LEERZAME
VERHALEN;

DOOR

P. Joling, O.a.

MET 5 PLATEN.

IN DEVENSTER, bij
A. J. VAN DER SIGTENHORST.

OK
Jolb

LEGAAT
VAN
C. J. GONNET
OVERL. TE HAARLEM
7 FEBR. 1926

190
419
219

**BLOEMHART'S
WISGEZIN.**

OF
NUTTIGE EN LEERZAME VERHALEN.

door

J. 1867
1867 **P. JOLING, DR.**
met Plaatjes.

**T. DEVENTER, bij
A. J. VAN DEN SIGTENHORST.**

*W'el hem die het pad der deugd,
Reeds be wandelt in zijn jeugd.*

W'elt een geluk mijne kinderen! zoo zij
u nog in het hart van uwe ouders moegt
verlangen, wier grootste wroegde het is, u
een goede opvoeding te geven. Niet alleen
zal dit uwe lieble jagers een welkome
vermoeden, maar ook zij zullen die ge-
noegen onderrinden, die zij voor hante
oog en moeite een regtenig verdienen.

Reeds vroegtijg weet de liefdesje man-
der, gaand op het hart harer beveling te
werken, tracht de verstandige vader de han-
delingen des kind te leiden en te bevesten,

en alsoo voorzigtig te waken dat het goede worde aangekweekt, en het kwade te-gevoegen en uitgeweid, opdat hetzelve opgevoerd worde in draagt en goede zaden.

Vak het niet te oeffenen dat vele ouders, door verkeernde opvoeding, door wegensheid en te groote eigenheide, hunne kinderen, waarmede hem lievelijk gesproed is, bederven, niet alleen is dit het geval, zoo zij zich denken in het bezit van een enkel kind mogten verdeljen.

Onukkig was dit het geval met den heer Boonstra en zijne vrouw niet. Vijf jaren waren zij reeds getrouwd geweest voor dat hun hartwensch vervuld werd, dat hun een kind weid geboren, waarna zij te vergeten zoo lang hadden gewacht.

Hun verlangen was de moeder dat haren wensch vervuld was, hoe dankbaar de vader, dat hun, en wel juist op zijnen verjaardag, een teig der Zelle was geschonken; met dankbare veraghtenissen aanbehoude hij den kleinen Maxima, plus werd hij ge-

noemd, dankte hem aan zijn hart en wenschte zijne geliefte vrouw als zich te-ven daarmede geluk. » Dank, zij den goeden God, geliefte vrouw! » sprak de vader tegen de moeder, » onze wensch is vervuld; smeken wij den heilighen God dat Hij ons dit kindje doe behouden, maar vergeeten wij ook onze plichten niet, en hetzelve goed op te voeden maar door goede verkeerde heide de vorming van een kind te verwaarloosen; God heeft ons de opvoeding daarvan aanvertrouwd en het geluk of ongeluk van dit onschuldig kindje is gantenbrek in onze magt. » Ja, lieve man! » antwoorde de gervelijke moeder, » wij moeten doen wat wij kunnen, opdat wij, van God ons dit dierbaar kind liet behouden, daaraan tot in onze grijsen dagen gevoegen kunnen verwachten en goede knagende verzoegen ons het leven verzoeten.»

De eerste verzoeping kwam eerst voor de moeder op, zij deed wat zij kon om de goedheid haren kind te bewaren en vertrou-

telde het niet. De verstandige vader onder-
righ waar hij kon en zoo waren reeds een
maal gunstige jaren voorbij gegaan.

De kleine Hanneke ging bij meester Hert-
ter school, die een regt vermaak in dit ge-
hooren was, ijverig en schrandere jongste had.
Hij las niet alleen vrij goed, maar kon
ook aan lief op de lei schrijven en teke-
nen, dat het een lust was. Het verhoop-
den de ouders zich dat zij een veel goede
van hun eerste vermaant; een lieve pen-
teluikjes ontbrek het hem niet, waaruit
hij zijne ouders een aardig wist waar te be-
ken, en wat meer is, als hij bij moeder
alleen was, vertelde hij wat hij gekon
had.

Aan geschikt speelgoed hepende het Hys-
ten, ook niet, maar ongelukkig zorgde men
dat hij geen speelgoed had, dat hem ander-
lijk konde zijn, noch dat hij met kinderen
speelde door wiens verkeer hij in gevaar was
om indringend te worden, of welke uitdruk-
kingen te hooren, die op het hart van den

jongdigen leep onderlig handen werken;
overvallen wankelde hij met vader en moe-
der, niets ontging dan zijn opmerken
nog en hij den kleinen wapper wankelde
vragen en vertellen afzonder gedurig af.

Hij ging nu en dan ook wel eens met zij-
nen vader naar de kerk, hij zat dan zoo
stil en luisterde een aandachtig naar de re-
de van den predikant dat ieder zich daar-
over vermaande; vele ouders pezen hunne
kinderen het voorbeeld van den besten
Hanneke aan. De heer Hanneke was en zijne
vrouwe lieten het kerkgang van Hanneke
meer aan de hand van hem zelf over,
„want“ zeiden zij, „hij is nog te jong om
daar met dat wat te hooren zijn, als waar-
ten de oprechte godeloos is ingeteld;
wanneer kinderen te lang moeten stil zitten
vervelen zij zich niet alleen, worden daar-
door lustig en krijgen een tegenstand in dat-
gene, wat door rust van hem verhele, en
dan ook in de bijwijning der godeloos;
dier verhele indrukken meer en meer

wereldschietende klijpers kan niet alleen in hante jaaglijke jaren bij, maar velen kon-
nen hebben daarmede zelfs te worstelen in
meer gevorderde jaren."

Verstandige ouders! o dachten velen daar
wel meer om, er zoude niet zelden meer
aandacht en stille bij de godsdienstoefening
plaats hebben, daar men zoo dikwijls door
kleine wankeelen wordt verhinderd om die
aandacht te bewaren, die deze vroegtij-
gheid van ons verdient.

Wel, u! zoo gij uwer kinderen vroegtij-
dig aan God en zijne dienst toewijdt, dan
kunnen zij grote voortgangen in het goede
maken, de deugd wordt hun gewoontelij-
ker, en God zal hun vriend zijn. Leert
de jeugd vroegtijdig te denken aan den
Schepper en Onderhouder van al het ge-
schapene, opdat zij denachver als eenen lief-
derlijken Vader leere kennen, maar nogt
voort, daartoe goede verheerlijkende middelen te
gebruiken.

Het was op verzoek van Herman, dat hij

op eenen schoonen morgen met zijnen va-
der naar de kerk mocht gaan. De winter
was voorbij, de herfstmaand was reeds half
verstreken, de natuur herstellte in het ge-
uang der vogels leugt den winterkouden en
opmerkamen menich in een vrolijke god-
dienstige stemming. Zulke plechtige gebeden-
ken aan de heer Houtman stipte te
laat, om op het nabijgegend van zij-
nen zoon gunstig te doen werken. Zoo
werd dikwijls de deugd der vaders tot
eenen nagaan voor de kinderen!

Herman had zijne lieve moeder bij de
hand en zoo gingen vader en moeder met
hun zoonje naar de kerk. In de nabij-
heid der kerk gekomen zijde maakte Her-
man zijne ouders opmerkzaam, dat zij zich
hasten moesten, daar de predikant reeds
de kerk mede binnentreden, dan, vroedijge
vreden zij verhinderd door eenen armen
jongen, die bijna nacht liep en bekoft om
een adams vraag. De lieve Herman
was daar bevestigd met den beklagenwaard-

gen toestand van dezen jongling, hij gevoelde zijne kinderlijke voorrechten die hij boven dezen slonderling genoot, daar hij behoeftig tegen de koude winteravondsicht gedrukt was; hij gaf groede, met toetsening zijner ouders die kollegeten, die hij anders in de kerk tot ondersteuning van behoeftigen ziele mededeelen. » Doe dat, mijn lieve jongen! » zeide de vader, » ik wil u straks in de kerk wel weder iets geven om aan de armbewogen te geven, deze armoedige jongen siet er voor het uitschijde slonderig, beklagenwaardig uit; welk voorrecht geniet gij boven dezen ongelukkigen; dank zij de goede God! die u het voorrecht schenkt dat gij anders heeft, die voor uw welzijn naar ligchaam en ziel zorgen. » De kleine Bloemen groeide zijn voorrecht, en riep als in verrukking uit: » lieve ouders! in de kerk zal ik God daarvoor hartelijk danken! »

» Kleine maat! » zeide sprak de heer Bloemen den kleinen bedelaar aan, » wanneer de kerk is grondig, kom dan een

bij mij aan huis; ditte, staat mijn huis!
 kom daar wij binnen, wij zullen zien
 een avondige toestand wat te verwachten."
 "Als het u behield, allereerste heer!" ant-
 woordde de knap, "ik zal daarvan vol-
 garen voldoen; dank zij u, voor deze gave
 mij door uw lief nonnetje geschonken, ik zal
 daar een stukje brood voor koopen, ik heb
 nu een honger!" met een liggenden bren
 de tronen langs de wegen, en een man
 bij afscheid van zijne welheeren, daar de
 beide ouders met hun nonnetje de kerk bin-
 nerstreden. Hadde zij een gekocht van
 het voornemen niet bijgewoond, er was
 een edele daad verricht en zij waren daar,
 door in een recht christelijke stemming ge-
 bragt. De brave predikant, die door zijne
 welgekeerdheid en loedige voordragt de
 aandacht zijner hoorders wist gande te
 houden en door gepaste herverdingen op
 het gemeel wist te werken, sprak deuren
 morgen over de woorden:

"Die des mensen geeft, leent den Heere,"

en schietste krachtvel en met belangstelling en geweld, hoe veel aaligen het is te geven dan te ontvangen. Het was als of de heer het vooral met den armen knaap wist en daarom altes in het werk stelde om den heer Brouncker in zijn voornemen te versterken. Hoe louterde Herman, hoe vergenoegd zag hij zijnen vader aan als of hij zeggen wilde: »ja, lieve vader! dat doet mij immer aak.»

Zoo als goegdel was kwam de arme knaap, nadat de kerk geëindigd was aan het huis van den heer Brouncker, en nadat hij was binnengelaten en hij een goed vuur was geplaatst, moest hij de oorsmaak van zijnen ellendigen toestand, waarin hij zich bevond verhalen, maarliefde werd hem door mevrouw Brouncker een paar kansen en schansen en een goed bint van kanten stajfjes gegeven, dat hij, geroefig over deze welheid, onder een luid nalkken, aantrok. Nadat hij eenen goeden batrikham, met eenen wasson kon heilij had grooten hopen bij zijn

verhaal aldus: »Genaadige heer en mevrouw! mijn naam is Gertus VAN, ik heb vader of moeder meer. De goede God eekter, die aller vader is, is ook mijn vader, dat hebben mijne ouders mij meermalen gezegd; ja, mijne ongelukkige moeder heeft mij een medelidzaamheid bevestigd, toen zij op een handvel door den louterden adem uitbleef: »moet! vergeet God niet, Hij wil voor u zorgen!" en my ondervind ik reeds in u, mijne welkokers! dat mijne moeder waarheid sprek. Mijn vader stierf te Eindhoven een eenige rijkte; nadat alle toegedachte help van handige gereedschappen moest hij bereijken; hij werkte sedert eenental jaren als meesterknecht op een fabriek en verdienende zoveel dat hij de zijnen het brood der afverheid verschafte. Door d'alle betrekkingen had hij zich van Amsterdam, waar hij vroege werkte, naar Brussel begeven, daar het fabriekswesen, onder de regering van koning Willem, daar hoogmate bleide. Mijne moeder, een uit-

nige haren vrouw, diep bedroefd over het
verlies van haren lieven man, trok zoo
spoedig zij kon met mij naar Amsterdam
terug, waar zij geboren en opgevoed was,
dan, geheel buiten verhoede, was de klein-
te zoon, die zij voor haar liefsgepad, dat
zij niet wel mede konde nemen, ontvingen
had, spoedig verterd. Zij verkeerde reeds
lang in eenen zelfdeluchtigen toestand en
dreef en maanden en mijnen vader, door
dwaaldheid, verdriet en zelfdelijkheid geheel
uitgetreid. Hadden mijne ouders vrienden
of bekenden gehad, die zich mijne toestand
als een halden aangetrokken, er was waar-
schijnlijk voor mij georgel zijn, maar ik wou
aan een ander mijner moeder toevertrouwd,
die met haren man niet alleen in geringe
omstandigheden verkeerde, maar daarenbo-
ven ook een ergstelijk leven leidde, dat
mijn lot allerbelangswaardig was. Waar
was ik troost vinden? Waar soude ik
mijnen toestand zoeken te verbeteren? Ik
vergat echter de lieve mijner lieve ouders

niet en koapte gelukkig op heten toe-
komst.

Wanneer tranen schiedde ik tot nu toe,
over dat onsterkzaamlijk verlies, en een
als zij niet, in dezen allerbelangswaardi-
gen toestand, moet ik niet alleen den kost
voor mij bekken, maar wat erger was, al-
le kosten, die mij door zulke menschen-
vrienden als zij en anderen geschenken wor-
den, moet ik dadelijk bij mijne te klein-
komst overgeven, die dan een sterken
druck, onder vloeken en ranc verschen-
ken werden. Had ik naar haren gelach-
ten geest verken georg, dan ontving ik
nog welgevonden de geestrijke dagen,
moet ik dadelijk bedot, kon te verlaten
om niet weder terug te keeren, hegende
dat de een of ander menschenvriend mede-
lijden met mij mochte krijgen en mijnen
toestand zoeken te verbeteren. Sedert een
weken dwaalde ik als eenen verlatenen raad
en heb kon niet weder geiken; ik hoop
dat zij zich nogte verbeteren en hopen

eer kunne vorige leerswijze krijgen. Ach! hadden mijne lieve lieve ouders geweten, wat hun kind woude overkomen, zij hadden, — ja, lieve mijn heer en mevrouw! — zij hadden mij zeker liever door den dood verloren, toen zij nog frisch en gezond, door een goede verdienste satonijge werkloos waren, die alle hoop en toestand in mij, hun enigst kind menschen te bezitten; — »ja!» viel mevrouw BARNHART hem in de rede, »even als wij in onzen HENRIK!» zij konde haar teamen niet verhoeden, zij drukte HENRIK aan haar hart, die met GERRIT afscheide.

»Woe gewet, GERRIT?» sprek de heer BARNHART, »en gij kunt niet te blijven hebt gij onzen vader en even moeder in een ondergronden en de kleine HENRIK, wil u wel als zijnen broeder willen behandelen.» »Ja, lieve vader! dat belooft ik,» riep HENRIK van blijdschap uit, »GERRIT is even goed als ik, hij is onophoudelijk gezond dat hij geen ouders meer heeft, hij moet bij ons blijven.

Dat GERRIT zijn lat merklijk verbeterd werd, mijne geliefde lezer! zult gij zeker allen bevesten.

Geduldig voor GERRIT dat hij van zijn ouders voortdurend vele goede dingen hoorde, alles wat hij moest doen, wette hij met ijver en ernst aan.

De spreuk zijn vader was: »Vrees God, doe recht; Ontaan niemand!»

Hieraan dacht GERRIT in zijnen eendrachtige tusschen dagelijks, maar hij vergat, ook als vele hooft jonge menschen doen, de leeren en raadgevingen zijner ouders niet.

Wat dacht u van mijn heer en mevrouw BARNHART, verdienen zij niet geveend en geprezen te worden, voor deze eekle handdelwijze? Dit was echter hun verlangen niet, alle deugd vindt hare belooning in zich zelve; de bewaardheid van een eekle daad verlangt te hebben, schenkt blijdschap des geestes; en de leere der harten niet haar met geveend en hare belooning (al heerlijk zijn!

Maar, zoudt gij ook Hermann's voorbeeld in dergelyk voorval nare volgen? De hand op het hart, mijne kinderen! en sprekst me de gij denkt.

Wel u, zoo gij u in een jeugd aan voorbeeld en deugd gewent, gij kunt dan ook goede voortgangen in het goede maken, de deugd wordt u gemakkelijker en God zal uwen vriend zijn.

Welk een geluk voor Hermann en zeker voor alle kinderen, niet alleen ouders, maar dat meer is, lieve ouders te hebben, die door hen en voorbeeld hunne kinderen opvoeden in deugd en goede werken; haasten zij dan geen zijden, dat zeker met Hermann's ouders het geval was, zij wisten evenwel en in den gelegenheid vinden om wel te doen en door hem voorbeeld hunne kinderen daartoe opwekken.

Ginaut werd reeds na een paar dagen bij meester Ruzer ter school bezocht, die hij driemaal des dags met Hermann bezocht en afscheide bij en het overblijven van zijnen

vader meer verloor dan aangeleerd had, was hij zeker door aanbinderende zijt spoedig zoo ver geoordeeld, dat hij niet voor anderen van zijne jaren behoeftte zeker te staan, in dien woord hij maakte zelfs goede veranderingen en was zoo ghemakzaam en geregeld dat de meester een groot genoegen in dezen nieuwen leerling had en de beste getuigenis van hem bij zijne welkomers aflegde.

Meester Ruzer merkte spoedig, dat hij, ofschoon in den laatste tijd al eens verachtelijken bekend bij de kinderen zijn beoel gezocht behielden, vroegere een goede opvoeding had gegeven. Ja, mijne kinderen! bij den armzaligen Ginaut bevestigden de beste getuigenissen, die men bij hem niet zoude zoeken.

De heer Hermann en zijne vrouw werden dan in hunne verwachting en bemoeijng niet bedrogen; de aangenomen jeugeling was niet alleen voordelig op, maar hij leent vele goede leekenigheden, van

leergierig en brast een goed hart. Hun eigen monste, die door zijn omgeng en door dezelde leiding konne uitstijpen veldrijde, gedrong zich jegens Genuet als of het zijn broeder was. Tot zijn veertiende jaar ging Genuet geregeld ter school en na gemeenschap ervaren in het lage onderwijs, werd hij nog een paar jaren op een andere school bezield waar hij onderwijs in het Fransch, Hoogduitsch en het boekhouden genoot, waarna de heer Bismarck hem bij zich op het landhuis nam, waar hij tot nog toe tot groot genoegen werkzaam is, zoo dat het niet misen kan of Genuet wordt eenmaal een nuttig en ijverig lid der maatschappij.

Welwilligheid is een schoone deugd en zoo men denken op de rechte wijze in oefening brengt zal zij vele en gelukkige uitkomsten opleveren.

Genuet was buiten zijn toebere een arme ongelukkigte wien, hij verdiende hulp en ondersteuning; hij was niet geluk te stellen met boelken, wier heilend en doelt gedrag

hem verschalkt maakt en die dat noch iemand's hulp noch medelijden verdienen, daar zij de goeden hun geschieden worden de niet zelden op een heilbare wijze in verschalkte drankenschap verkwisten. Neen, dat zij verre!

Ondersteuning van ongelukkigen is voor den mensch eenen daren pligt; niet altijd kan hij naar waarde bescheiden in hoe verre zijn welken in de gevolgen zijn al, even een min als het hem bekend is of hij of zij en kinderen niet nog eenmaal hulp en bijstand van anderen moeten afwachten.

Geleide kinderen! wilt gij den waarlijk gelukkig worden en in het uw deel een ook het geluk van anderen een veel is mogelijk is te bereyden, streeft er dan na om anderen altijd toe te behouden als gij verzoeken mocht dat men jegens u dede. God belooft welke heeren die deugden zijn en welwilligheid heylzamen.

Waar geluk is niet te vinden.

Rechts alleen hij verzoekt;

*Een groot overdenken leen,
Is het aischingspeet goed;
En dat heil is niet geboden
Aan een tek'en breinstand;
De arme kan 't een wel verhoopen
Als de rijkste van het land.
Streeft er na, geliefde kinderen!
Tinkt dat gij de menschen niet,
Jepus ieder, arm of rijk
Hillig waren pligt bevest.
Allen zijn van God geschapen,
En die liefst en deugt bevest,
Scham hem 't overde angest toef
Hij leest God tot rijzen vriend.
't Leen der deugt wacht alle leuen.
Aan de wassijl van 't graf.
H'acht Gods lesse alle leuen,
Mier gaderint, der bijtschap af.*

Des voorjaars vernieuwde de heer Boon-
sart met de rijzen de stad met het land;
op het dorp *Stijndal* had hij een fraaije
hoetenplaats door uitgestrekte bosschen en
velden ontfren. Zijn zaken worden in
de stad wel bekoord, daar zijn angewe-
zen. Toen *Gualt* dertve naar wensch
waarsom. Ieder der dorpsbewo-
ners de sich waanset hij vernam dat nijshier
en mervre *Boonsart* weder waren over-
gehoen, kan gel verkeer en vriendschap-
pelijkheid deed hem de achtig aller dorps-
bewo-ners volkomen geiten; de arme van
het dorp verhoopen sich niet weinig over
de komst hanner vullamers. Welk een
gevoegen geuten rij in het midden der
vrienden dorpsbewo-ners, daar de rijze en

tuur en de ongekunstelde ziele en levenswijze der landbewoners zich aanpaaften om den openbaringen en doorgaanden mensch hier recht gewooneijk te doen leven. Afgezonderd van het stedelijk gewoel, waar de rijke een vele kinderspeken aantreft om een goed geweten te bewaren, verlustighen zij zich in de stille en bekoorlijke tusschen des lands.

Deze mag het landleven met de bevestigte, rustige en nidsikende kleuren schilderen, geve het integendeel als eenzaam en verdoelend afmaken, dit staat vast, dat de vereenseling van het heiligen van den heer Bismarck een aanpakende reiling kunde gevoeld worden. De natuur spreide daar heere volen heiter ten toon, bevestigde heeren, kabbende vinderijke steenen en lachende kantenvelden, afgewisseld door groenke heeren, waar het welte van onder heeren van den eiken leunen het middele gras schoorde, tref een te *Elphinstone* aan.

Voor den heer Bismarck heere de vereenselde natuur onafgebroken heeren te voering aan, in de daeromstand menigvuldige gedachten van eenvoudige schoonheid, waar hij ook zijne vollen sette. Overal heerevonden hij Gods heere, alomte, wijsheid en goedheid. Uit het wiesvullige en vergankelijke van planten en gewassen heere hij zijne heerevonden de kortstondigheid des menscheijken levens heeren, heere tevens doende openken, dat, gelijk de heere van doende heerevond blijft, waeruit telken alomte gewassen te voerscheije heeren, alsoe ook de heere des menschen niet al verduidelij worden. Ja, zijne jeuglige vrienden! ieder mensche, die met openkenzaamheid de goddelijke wijsheid in het gescheppene zoekt en te openen, al die schoonheid, prucht en orde, die alrewege een duidelijke is op te merken, met geest en verchilligheid kunnen aanheeren, waer al hij gebrongen worden om in de werken der schepping zijne Schrepper in

zijne goddelijke grootheid en woude te erkennen, en zich opgerekt gevoelen tot ware dankbaarheid jegens den grooten Vermaerder. Die kinderlijke dankbaarheid jegens God, moet voornemenslijk bestaan; om zijne krachten en vermogens behoorlijk aan te roepen, den tot nut van anderen en zich zelve en tot eer van God.

Met deze gevoelens, mijne knaaf! vermitselde de heer Boonmaier met de zijnen het stadelijk gewest met het stille land, om versterking voor lichamen en geest te genieten.

Geheel Blijdendal verheugde zich over de komst van Boonmaier's beziensin en wegens reden, want behalve dat de armen veel aan humane welwillendheid hadden te danken, wuonen de landlieden veel door de aanbevelingen en treftreijningen van den landigen heer Boonmaier, die het er op toelegde om den landman zoo veel mogelijk met alle verlotelingen in den landbouw bekend te maken. Oudervooroordeelt onderwerpen zij gaarne wat hun door den heer Boonmaier werd

aanbevolen, en zoo welks met al te veel kosten vergeseld ging, werd de pierd door een der bekwaamste landlieden op zijne knuten genomen. Vele goede uitkomsten hebben hun welkamen overtuigd, dat zij zeer veel aan de aanbevelingen van den heer Boonmaier te danken hebben. Geen wonder dan dat er welvaart in het dorp Blijdendal heerscht, want nijverheid en vlijt, door verstand bestuurd, doen vele goede uitkomst verwechten. Handelt ook alom in uwe kinderlijke werkzaamheden, legt u met vlijt en ijver toe om steeds meer en meer nutte kennis te verkrijgen en zij niet, onder welke betoeleningen ook, steeds die lust tot werkzaamheid gevoelen waardoor zij u bevrijden uit uwe armoede of gebrek. Ja, mijne kinderen! doet wat uwe hand vindt om te doen met alle kracht, en de ogen des Alherhoogen knut zij verzoedelijk afwenden. De heer Boonmaier was rijk, dan hij stapelde zijne gelden niet op, even als de rijk die er zijne grootheid

gezogen in stelt een schatten op schatten te
hoopen, allen uit scherpzucht om af
meer en meer te hebben; want! hij onder-
steunde den rijzen landverklaman en den
opruimenden landhouwer, was een helper
van armoedigen, een vriend van lijden-
den, in die naam, een vriend van God
en van menschen.

Oud en jong verhoefde zich wanneer de
leide weder daar was, over de spoedige
overkomst van dit edel gezin; jongren en
meisjes kootten dit schone jaargetijde sin-
gelen welken, door Alkmaar's velden
hoorde men de schelle klanken der vrolijke
beestelingen:

*Leide! nu van
Doot natuur,
Mensch en plant bekranten,
Alles niet,
In 't veld niet,
Ziek der veldt hoopen,*

't Bar minnen
Dreukt zijn oren,
Flapt hij nu verachting;
Gij gemaekt,
De aarde ontwaakt,
En haar doodelike berijping.

Reeds ontdekt
Blom en kruid,
Dik gevallen knoppen;
Alles bloeit,
Mild bevroord,
Door nu regendroppen.

't Vespeldoor
Dreukt het oor,
Daar zij 't liefst aingru,
Schoon van wijze,
U ten prijz,
Lust der sterfelingen.

Reis gemaekt,
Hondervogel
Stroomt op 't land van tegen;

*Waar gind,
Vrij van drek,
Hoeveel er alrekenen.*

*Tentste stad!
Al den reuk,
Dien gij mij kunt geven,
Alk ik wil
Foor het heil
Van het leedenden."*

Enigzins later dan gewoontlijk had de verhuizing van de stad met het land in den verloop van jaren plaats, de menigvuldige betrekkingen waarin de heer HENNING geplaatst was, lieten het niet toe, dat hij voor het land van April de stad verliet, echter haastte hij zich om vóór den 30ten April op zijn landbouw te zijn, om reden dat het dan de verjaardag van hem zelf en van zijn geliefden zoon HENNING was, die zij nu gaarne in het midden der dorpingen vierden. Het was eenen bijten feestdag, waarin alle dorpingen deden, die door welken uitspanningen en landelijke verlustingen geveind werd. De galle bijt-

schap stond op inden geest te leven, en
kuisgezinden en doopselingen welksoorten als
om strijd, om Broomant's gekonstiften
hater hij te zetten. Welkomende tegen-
wenschen, de opregte taal des harten,
bragt men Aijpendal's welkomer ten ake,
die het zich tot eenre eer rekende met men-
schen met ongekunstelde, eenvoudige zeden,
vertrouwerlijk en als vriend om te gaan.

Met volle roep kon men op hen inspannen
wat de goede Geester zong:

*„Als die een ake, als die een ake,
Die den belang gesoden,
Die 't wijde wit behouden,
Verbinden u' een in broedermin;
Zee dat u' is verroep en pijn,
Elkander allen zijt.”*

Bijzonder werd er op den vrijdag van
den heer Broomant voor armoede en zichte
gepropt; en, althans men de eerste in
den volken als dat woord, daar niet men-
troef, zoo werd er toch iets door hem afge-

maakt om de minste gesoden het een
af ander te schenken, dat hem bijzonder
geliken kwam, terwijl zieken en zwakken
een verkwikkende en versterkende soep
werd toegelend.

Stille geboden en donkere vermaandingen
rezen opwaarts tot den troon der heile,
voor den heer Broomant en zijn gema.

Zoo, geliefde leere! kan de eijde van
sijnen overloed, heile en regen in het rood
vergeiden, waarvoor hij niet alleen de
achting der leersbedingden geest, maar wel
meer is, het herenrijen van ekle daken te
verrijgen alsinkt de laatste gemarverdingen
en de Alwetende, van wien alle goede
gare en vermaande gijle tot ons wederkaakt,
niet het met welgevallen en tel zulke niet
eukelend laten.

Zoo spreide dan den lang gewenschte
dag vrolijk en welgemeend ten ake! een
dag, rijk in tegengingen en aangename her-
inneringen.

Den avond uit de heer Broomant roep

vrolijk in het midden sijn gesels, ook Genarr, die aangewezen toen was uit de stad overgenomen, om het verjaarsfeest mede te vieren, en, zoo als te vermoeden was, de huisgenooten brachten evenzoo vrolijk aangewezen avond door.

Verscheidene gesprekken hadden er plaats, bijzonder had men het deens avond over de armen en de nuttige inrigtingen, die er bestonden om hen tot te verbeteren, daar het hem grootste concepten is, het lijdend menschen door raad en daad bij te staan.

Genarr, die zelf in armenlijke omstandigheden verkeerd had en sijn gelukkige uitbreiding nooit verget, verhaalde de volgende gebeurtenis, die met belangstelling werd aangehoord:

« Mijne moeder vertelde mij van eenen armen dagloner; die gewoenschappelijk met sijn lieve minste vrouw een taaijs huisgezin onderhield. Hoe zeer hij ook moete werken, konde hij niet den breven niet vrolijk en welgemeend. Het was

verdiende stukje brood maakte hem nog lekker, waarvoor zij dankbaarder waren dan vele rijken, die de heer der spijzen in overvloed konden gebruiken.

God zorgt en handelt onophoudelijk voor den mensch, op een wijze, die alrijf wonderbaar is, de middelen daartoe heeft Hij in zijne magt; hierop vertrouwde CORNAAN, zoo was de naam van den man, ten volken.

Zijne vrouw werd niet en daar een langdurige, uitputtende krankheid haar verhinderde, de zorg van haar talrijk kindgezin behoorlijk te bekostigen, openbaarde zich het langer hoe meer kommer en ellende. CORNAAN werkte met verdubbelde pogingen tot laat in den avond, om wat meer te verdienen, daar zijn kindgezin meer behoefte had, wijl hij zijne sieke vrouw nog geen iets ter versterking wilde schenken; dan van dag tot dag klom de nood van dit kindgezin al hooger."

Reuflige heeren! de raad des Heren is wonderbaar, maar Hij voert den heilijk

niet; dien geest, die God lief hebben,
moeten alle dingen medewerken ten goede!

Geest richt op het vervolg van dit verhaal
en zij stelt die kinderlijke liefde, stille on-
doorweping en edele zelfverloochening, die
er zoo duidelijk in doortonen, opmerken
en bewonderen.

« De kerst was daar! het feest en aan-
bevelend regenschietig weder, maakte het
werk buiten huis ondoenlijk en men moest
daarom met het werk in huis beginnen,
dat men anders gewoond tot den winter
stelde, tot dat sneeuw en strenge weer
verhinderden iets op het veld te verrigten.

De winter begon vroegtijdig met een on-
gewone gederigheid en daar er meer veel
sneeuw viel, was er buiten huis niets meer
te verrigten. Het gewone winterwerk in
huis, was reeds grotendeels in den kerst
verrigt, zoo dat de zijnen Gonsaas niet in
staat was om in de dringende behoeften
zijner gezins te voorzien.

Volen van zijnen stand denken, wat de

verloopen aanging met hem in betrekke-
ling, zoo dat de arme kas des dorps, die in
eenen meer doekten staat was, spoedig ge-
heel was uitgeput. Gonsaas echter, had
niet daarvan tot den verre nog ontferken,
want het is een zekere waarheid, dat zij,
die gewoon zijn het leed der rijk te zien,
niet spoedig een ondersteuning vragen.

Kommer en gebrak vermeerderde zich in
die gezin van dag tot dag, iedere poging
om wat te verdienen en die allende af te
werpen, mislukte of was vruchteloos.

Ook de vader werd ziek en het hulpeloos
gezin mocht door verkoop, eerst van het on-
behoorlijk en dadelijk van het onontbeerlijk,
den telken langer Minnenden nood af te
weten.

Allen was reeds vertoerd en nog geen
uithoof in het verschiet, de moeder nog
in haren zakkenden toestand en de vader
grijpige krachten met bittere zielensmart,
zoo dat de oudste dochter, reeds 14 jaren
oud, zich met bittere treurnis tot het hoo-

len had overgegeven, doch het goet zij op deze wijze bij een vernieuwde was aan gering, dat daardoor niet in de volstrekt noodzakelijke behoeften konde worden voorzien.

De vader, haastel zich nog zwak gevoelende, nam het nood-behoefte zich naar het dorp Eindhoven, twee uren van daar, te begeven en daar de wel hemiddelde beken-den, die hij trouw en eerlijk gekend had en wier menschteerendheid hem bekend was, zijne diensdigen toestand bekend te maken, niet twijfelende of hij zoudt daar opbeleving vinden.

De moeder maakte voorzichden, daar zijne ziekte-toestand nog op lang niet geneigd was, verzuende dat hij op reis magt bevestigken, dan, de nood duldte geen uitstel meer en vader en dochter begeven zich op reis.

De kleine dochter konde haaren vader niet afzien laten gaan, want! zij wilde hem vergezellen, en, zoo het mogelijk was, hem door hulp en bijstand de zware reis te vergelijken.

In het begin trad de zwakke vader nog al moedig door de sneeuw en de behoeven en liefdevolste dochter onderschepte hem waar zij kon, zich geen moeite te maken achtende om haaren nog zwakken vader bij te staan, dan, spoedig begaven hem zijne krachten en hij viel magtelooz en bewusteloos ter aarde onder en gaf door konde en vernedertheid — den goet."

Mer, geliefde lezers! blinkt de liefdevolste kindertriefte op het bevestigket uit, met aandacht en gevoel met zij het volgende verstaan.

• Terwijl de vader magtelooz was ondergraven, bekehte de trouwe liefdevolste dochter hem met hare kinderden, en hem, waar het mogelijk, zijne bevestigden vader terug te geven, begende dat er nog verdeling van hem en haar zoudt opzagen. Hoe vastig al zij haer nog ten hemel gelagen hebben, hoe hartelijk al zij den Hemel om hulp en uitrodding geroocht hebben, gelukkig dat hare ouders vroegtijdig het gevoel aan een

allen berispende voornemenheid overtuigden in haar hart hadden geprent, en haar voor de draagf hadden gewond.

„Zij kielden zich bijeen uitkeek over haren vader en hem door hare jeugdige warmte te beschermen. Over zijn hoofd legde zij haar jekje, over zijn lijf haren rok, en om zijne voeten wikkelde zij haar lutschoen, en in dien toestand kniel zij over den geliefden vader leggen, die reeds was ingesluimerd om met hem te ontmaken in den kring der genadigen bij God en Jezus.”

„Geliefde heere! heelt nooit de wegen der goddelijke voornemenheid, hoe denken u dezelven mogen toechrijven. Veel moge een onbedachtig voorkomen een lang wij wij op deze aarde zijn, — maar hoe zullen wij daarover oordeelen? nu wij één onder de heerselingen behoren en het duistere voor ons worden opgekluisd. Het aardelike kan het heersche niet leeren. God is reurig, onbegrijpelijk in zijne oordeelen, onbegrijpelijk in zijne wegen.

„Twee dagen daarna vond men vader en dochter in die houding liggen.

Zij zijn op het begrafenis te Amstelveen begraven, waar een steen, door vader vroegere vrienden, die hij zijnen toestand mededeelend maken, ter herinnering is onbegrijpelijk.

Ook deze brave vrienden ondersteunden de diep bedroefde weduwe, maar ach! zij konden haar geen echtgenoot en kind teruggeven, die verdord hadden nog lang tot voorkeuren van herrijstetrouw en kinderlijke liefde op aarde te leven; haar uitkeekende toestand was toe en spoedig was zij vader met haren geliefden man en lemmenwonderlijk dochterje vereenigd, ook zij verwisselde de aarde met den hemel.”

Met belangstelling werd dit verhaal van denary aangehoord en welke gaf aanblik tot onderscheiden lezende gepreken. — Geliefde heere! want vroegelijk was herten, medelij, dat desleer heerevoorden aan de voorschriften van draagf en plegt.

waaraan de natuur hij u aangewijst zijt, en welke onafnemende en vruchten voortbrengende, u tot een gelukkig leven leiden kunnen. Het leven is eenvoudig, ofschoon gij in het wilde uw jacht magt verkennen, niemand weet den dag zijne doede, zijt dus bereid voor zijne komst.

*! Gade raad u! evenwel bleefje,
Als een nieuw leeu draagt,
Zal daaruit een glanzig greefje,
Dat voor nieuw leeuwen draagt,
Leet nu dat de geest den wezen
Van de winden en den tijd,
Gij zult geen vernedring kennen,
Freij zijt van ongezelligheid.*

De heer BLOOMHART was een liefhebber van de jacht, en door zijne landeijplaats door uitgestrekte velden en bosschen was omgeven, waarin zich veel wild ophield, zoo maakte hij daarvan ook nutten en gebruik. Zijn jagers gezelschap was in den besten toestand, hij had eenen goeden jager en drie beste honden, die volkomen op de jacht waren afgevoerd.

Op eens schenen morgen werd de heer BLOOMHART daartoe bijzonder uitgenodigd, al het gelukte verbragde en verlustigde zich in de vrije natuur. Geluk BLOOMHART werd verrukt door het verrukkend vederloos:

*De lijn die leenden en geesten hen liet
De delken riddiken in 't rechtige riet.*

« Kom, mijn zoon ! » sprak hij tot Hazzan, « maak u spoedig gereed, gij zult den een dag het jagerswerk bijwonen, ik mis-
gen u het gezegen daarvan niet.»

Verheugt over het aanbod zijns vaders, was Hazzan, spoedig gereed; later was in de weer om den kleinen jager te behelpten te zijn; Gaarne de kleine wild vatte hij; kleine veldkonden, terwijl zijne lieve moeder een paar levende kattenkatten voor hem gereed maakte, die in de wietland werden gedaan.

Hazzan had ook een klein geweer, waaruit de jager hem reeds den vorigen zomer had leeren schieten, reeds meermalen had hij daarvan op de jacht gebruik gemaakt, maar nog nooit had hij het geluk gehad iets te treffen. Wanneer hem dit geluk eens mag ten deel vallen dan wordt zijne blij-
schap nimmer groot zijn.

Hazzan gedroeg zich ook een vader ge-

heel en al naar de voorbeelden zijns vaders en naar het onderwijs van den jager en hij leerde reeds door zijnen goeden raad dat hij eenmaal zijnen vader in den liefhebberij zoude evenaren. Hij was reeds 16 jaren, en door hij een voorwigtig en opmerken jongeling was, vertrouwde zijn vader hem zijn geweer volkomen aan, van de waarheid overtuigd, dat daar een goede ongeluk men daar ook een gewoon wordt. Nadat hij om-
streeks een paar uren met de jacht waren be-
zig geweest en de vader en de jager reeds eenig wild geschoten hadden, ontdekte Hazzan, die wat afgelegen van zijnen vader was afgetrokken, een aantal patrijzen. Snels legde hij zijn geweer aan, haalde en miste en schoot een daarvan in de vliegt, die hem door den wondgevoelen Kasse dadelijk werd opgehoort. Na leude zijne blijdschap geen jagen, de lang gewenschte prijs was behaald, het was hem als of de velden van Abensdal zijn vreesde tegenspreken. —
Vader en jager, die zelfs ontdekten, kw-

men hem te gemoet om hem daarmede ge-
luk te wenschen.

Het zal wel vele maar, jeuglige lezers!
verwonderen, dat de jeuglige Huzman reeds
nu handig met het geweer niet om te gaan,
daar vele zijner jaren geen geweer daarvan
afschieten, maar zoo als ik hem reeds te
kennen gaf, doen doet leven.

Gij zult alre denken dat van hem ook
eenen goeden vaderlandschen strijder was te
maken, daar zelfs nuken in oorlogstijden
grote diensten kunnen bewijzen, zoo als
om de jeugste gebeurtenissen tegen de afsch-
lige Belgen en tegen de Franische heersaapigen
der Citadel van Antwerpen getuud hebben.
Wanneer Huzman tot die jaren gekomen is,
dat hij het vaderland diensten kan bewijzen
en nu de maal zelfs verlost, zal hij zich
alre daarvan ook niet ontrekken.

Nadat zij ontrent acht uren met de jacht
waren bezig geweest, begaven zij zich weder
naar huis, voorzien van vier haas en acht-
ten patrijzen. Hoe verwond Huzman ook

was, hij stapte een welgemeend als of hij
 omten grooten schat vernorven had. Ook
 zijn vader en de jager waren met hem ver-
 bonden en zij wisten zeker dat moeder in
 die bijdragen aan de dood zamen, daar ge-
 de ouders geen groter geluk op aarde ken-
 nen, dan dat zij hunne kinderen vergenoegd
 en gelukkig zien. Nabij huis gekomen zijnde
 zeide Hissam voort, naar zijn patroon
 uit zijn wetensch en hand die zijn moeder
 aan, die hem met deze welgelukte priif ge-
 luk wenste, en betogte, dat hij een wel
 in deze heiligherij, als in vele goede heil-
 danigheden zijn vader een goede verma-
 ren. Intusschen waren de vader en de ja-
 ger ook reeds kinnengelopen en de overige
 heilgenooten waren aanse toegeseld. Zij
 klyften in de handen van bijdragen toen zij
 Hissam's heilwensheid vernamen, want in die
 heilgein had men de heiligher geroente een
 uiterling in ekkenden bijdragen te deelen.

Vader en moeder spraken intusschen een
 vertrouwelijk woordje over Hissam, en ze-

men deel aan de blijfchap, die geheel het
gezin aan verlamming aan den dag legde. —
Hadt gij daarbij tegenwoordig geweest, mijne
heeren! ook gij zoudt daarin mede deel ge-
noomen hebben, want niets is aangrenzer
dan zich in een andere blijfchap mede te
verloopen. Gewent u daar vroegtijdig
aan, dan zult gij ook een vroegte verhoopl
zien, daar ook anderen wederkerig over
gevoegen zullen aantrekken.

Zocht u een veel mogelijk aan zulke kin-
deren aan te dragen, die in elandere geluk
en blijfchap gevoegen maken, want hem
verloer al voor u afgehoorment zijn, daar
intusschen den oorgang niet denken, die
gevoegen maken in afgaat en tijd voor u
afgehoorment al zijn; zoo gij u van daar
hem verwijderd doet gij wel.

Nadat HENRIK en zijn vader zich van
hun jagen gewaad hadden ontdaan en zelfs
aan den jager hadden overgegeven, namen
zij plaats en zich door een hekje heffig te
verkeken.

HENRIK openbaarde zijn voornemen aan
zijn moeder, niet verstaande of hare toe-
stemming zoude er op volgen.

Hij verzocht, om het portijje, dat hij ge-
schoten had, voor den armen LUDWIG,
die in haren nabijheid woonde en die een
een langdurige ziekte veel geleden had,
goed geveel te maken, om het hem ter ver-
krijking aan te bieden.

• Aan uw verzoek zal voldaan worden,
heere jongen! sprak de moeder, • het sterkt
mij het groot gevoegen, dat gij ook een
eikel daat daarmede wenst te verkrijgen.
Die heere men heeft veel geleden, en zijn
gezin met hem, een volkomen menschen
hem niet onbekenden, zij worden door
aanrede onplegen zijn. Wij kennen hem,
en zijn dienster, die hij een heere heeft
in zijn goede dagen, hebben er vader
ook ik vergeten. Hij weet dat wij hem
zoo gaarne iets ter verkrijging schenken en
verhoopen een hartelijk dat hij spoedig in
de gelegenheid al zijn, om door goede tijd

voor uijne vrouw en kinderen het brood bij ons te verdienen." «Ja, mijn zoon!" sprak de vader, «watige dienden moet men zoo goed mogelijk ineen zoeken te behooren, en een edelmooij hart houdt zich niet de afkeure van uijne kinderen bezig, en zoekt deswege zoo veel mogelijk te verzuimen, daarom hebben wij Lutzmar, die zoo vele jaren vrouw en veelij onze belangen behartigde, zoeken te onderscheiden en ik stem daarom het verzoek van Blumens ook volgaarne toe; wat zal Lutzmar zich verlangen dat onze Blumens, het eerste geslacht dat jagt hem laat verhooren?"

Zoo paarde dit edel gezin de eenz vrouwe aan de andere, zoo vloeden uit hun midden steeds bevingen van ramp en smart op een edele wijze.

«. Hoe vele vrouwe kunnen heere onder in hunne kinderen onderscheiden!

Geveest u weertijg, lieve jeugd! om goed te doen waar gij kunt, de geleghheid daartoe zal u niet ontbreken en gij kunt u

overtuigd houden, dat gij u daardoor niet allen vele vrienden zult maken, maar, gij zult een aangenaam gevoel in uw binnenste gevoelen, een gevoel dat u niemand kan ontcooren en gepoende gevolgen medebrengt.

« *Wat heeft men meer tot rust, dan een
geest geveest?*

*Wat meerder tot geluk — dan een innerlijken
hart?*

*In 't prachtijge paleis, en, in het onbe-
maet hofje.*

*Kan ware vrouwe zijn, zoo wel als ware
man?*

Er is geen geluk zoo heereijg, dat men niet alleenheid op betrefve aanle kunnen rekenen, dan, wilt gij waarlijg gelukkig zijn, houdt door uw geheel leven, God voor ogen en in het hart, en houdt u, dat gij in geen aanle weertent.

De vrouwe des heereijgken levens weert

in Rousseau's leigens leven allen geslacht; in derdoor gaat voort men de herstelling van alle zijne wonden. Men schijnt daar verkwijningen, overloed, toetsheid en geleende heiter; daarvan gevaarlijke aansluitingen tot onheilzaamheid, worden menigvuldig tegenwoordig gesloten. Wie die, overloed, hoogmoed en meer dergelijke geweten-verkwijningen verkwijningen oedeleijden de rust des harten noch verkwijningen de rust des geestes.

Geene verkwijning drijft daar inner naar het geest van onheilzaam uitkwijningen, oedele werk vindingen en alrijf heit in de pligten des leevens, in de beschaving van den geest en in goetdoel, voor het lichamen en de ziel beide, voordelige uitkwijningen, bewaren zij op het land en in het landelijk veldrijf, innerheid en oetrouwheid van inden.

Edele onheilzaamheid, inneren deest, voorvaderlijke trouw en ware christenheid is er in Rousseau's leigens te vinden.

Nijverheid vindt er werk en onheilzaamheid, afwijkende onheilzaamheid wordt er geleiden en harte tranen worden er geleiden, de onheilzaamheid wordt er geleiden, onheilzaam en onheilzaam worden er verkwijning; — en, wel leven allen geest, Geest, den algeenen heilzaam, en inner, zijn men, de heilzaam des veldrijf, worden er verkwijning, geleiden en naar waarde geleiden.

Ook in dit geachte leigens wordt voor afwijking van werkzaamheden geleiden, dat ieder mensch tot afwijking geleiden is en, men zij wel bestemd wordt, verkwijning zij de geleiden, daar in tegenwoordig men verkwijning niet daartoe het ware geest des leevens doet menen.

De recht tot afwijking onheilzaam wij recht in de vroegste jaren des menschelijken leevens, noch bij de eerste onheilzaamheid der verstandelijke verkwijningen des kinds onheilzaam men onheilzaam, dat het door de recht tot afwijking geleiden wordt en daarin zijn grootste geleiden vindt.

Afwandling ontdekken wij in de geheele natuur, niets is constant in dier en in het dier wel een wonder, dat bij den mensch die recht gevonden wordt?

De heer Brouncker wist die recht tot afwandling bij zijn geslacht en bij de levenden van *Stijgendheid* gemakkelijk te vinden, daar hij, door zijn geestig verkeer, menschen van allerlei stand en betrekking, onderscheidende sijn en verstandvermogen ontast en verschillende karakteren en neigingen heeft kennen.

Hij weet dan de noodige opwekkingen ontteut sich sijn en anderen te maken, hij vergelijkt dierlijke onderling en daardoor doet hij weten schiet van menschenkenne op, die hij ten eeste weet aan te wenden.

De heer Brouncker echter, is niet spoedig met oordeelvolvingen geest, daar niets oordeelrijker en mensche is, daar de mensch zelf een handig menschengesteld was, en sijn natuur om een weinig bekend is, dat wij lichtelijk kunnen misleiden, een wij bij

het eerste oopgaping een vast behoud geest hebben. o! Het vele menschen en ook vooral kinderen hierin wat voortijger te werk gingen.

Goede en kwade geestelijken en neigingen sijn bij den mensch op verkerende wijze met stender vermenig. Er is echter geen mensch waarvan wij kunnen zeggen, dat hij geheel goed is, evenmin als dat wij menschen kunnen behouden, dat hij geheel kwaad is; het leven van den mens en het geding van den dierlijke mens om oordeelvolving te gestellen.

De mensch, van den vorst tot den heeler, is in staat geestelijken te maken in geestelijke verkering, maar dat hij juist geestelijkheid behoeft te maken in welke personen, die dierlijke geestelijken neigingen karakteren; zelfs is vooroor schiedijk voor de vernijng, en kan aankleding geven tot bitterheid en verdriet.

De heer Brouncker is insidichtheid en begreep in de geestelijke verkering, bij

met de gezelschappen te vermaatsamen en verhoogen daardoor zijne gezorgens, die hij onder *Aldjoudal*'s gelukkige burgers geniet.

Wilt gij, geliefde kinderen! in het gezellig verkeer met eenen ouder, de beste gezorgens smaken, tracht dan een verstand te bezighen en kundigheden te verkrijgen, die gij voor u zelven en voor anderen nuttig kunt aanwenden, want, hoe nutt gij de gezorgens van anderen kunnen vermoedren onder dat gij iets weet of geheel hebt?

Het gestadig aanjagen of verhoogen antwoord geven berugt u anders spoedig tot de temsige onnutbaarheid, en u oer u zelven te schamen. Integendeel hij, die eenige nuttige kundigheden heeft, onder regten een geleerde te zij, verrochtst zijne medemensen, wordt gerocht en heeft de beste gelegheid om in die gezelschappen te groeken, waar hij zijne kennis kan vermenroden.

Jeugdige leeraar! zoekt nimmer verbroefing

of afspanning, maar het niet te vinden is; dat u deze gedachten bijlijft:

Verkeerde gezelschappen bederven goede zeden."

Zoo heb ik, geliefde leeraar en leeraressen! jeugdige vrienden en vriendinnen! weder een leeraars boekje voor u geschreven, want het met opmerkzaamheid en belangstelling, en gij zult daarin vele goede leeraar en vermaatsamen ontwaaren; leeraar, die u tot de bezighening van het goede aanpoort, en vermaatsamen, die u voor het goede waarschouwen. Hoe nut ik mijne ledige oogenblikken, die mij van mijne berogte-berigheden overschieten, beter besteden, dan tot met der

jeugd ; ik ken voor mij geen grotere genooten en zal mij voor den tijd daarvan bevoorrecht amsmer beklagen. Magt ik vernemen, dat mijne pogingen mogen dienstbaar zijn ter wege vorming en volmaking, ik zal niet ophouden mijne krachten daaraan toe te wijden, en spoedig een ander liever mensch leukje voor u schrijven.

Betreft die gelden, die u van wege ouders of andere vrienden warden geschonken, liever een liever mensch leukje dan dat gij deelde aan onverschijen verkwist ; door het eerste zult gij u een aangenaam en nuttig tijdverdoofje verschaffen, door onverschijf tot verkwisting leidt.

Reeds in uwe eerste jeugd moet gij u datgene zoeken aan te weeten, wat u in uw volgend leven nuttig en noodig is, en datgene zoeken te veruifjen, wat u ten verduere kan leiden, want gij zult mij, van het wel besteden des jeugtligen leetijds hangt grootendeels uw toekomstig geluk of ongeluk af, en hoe noodt het uwe lieve ouders en

onderwijzen belevenen, wie gij al leuue verwachtingen te leue steldet, alle leuue pogingen ten goede veruuektet !

Neen, gijbelken ! veruuekt uwe weenlijke belangen niet, maar :

*Blijft, kind'ven ! steeds steven ,
Om deugdaan te leuen ,
In 't geite des jeugd ;
Veruuekt steeds het leuue ,
Door het , weeg of spate ,
Veruuekt alle weeg.*

*Het leuen noch spelen ,
Zal u niet veruueken ,
Zie gjeve en deugd ,
U veruuekt dan geve ;
Beleuut dat het leuen ,
Veruuekt an , u jeugd !*

*al ! Wilt uwe pleiten ,
Met bijplechap veruueken ,
Naar Aue beuue.*

*Ku, dat had me leven,
Zal verzogt' me angere,
Gaat 't immer u wel.*

*Ja, d'ongelukkig te sterren,
Diet zeker betoven,
De heimliche verzogt,
Hier moeten wij tanjen,
Om zamen te varen;
Geloof dat, o jeugd!*

*Bij den uitgever staat zijn uitgever en
wilde te bekennen de volgende Werken
voor de Jeugd.*

- Angewende Boekwijze als den Kinderlijken leeftijd,*
tot het en vermaak, 4 n. met gild. pl. f. 1.50.
*Angewende en Levenswijze Teekeningen als den men-
schelijke lezing tot het en vermaak der Neder-
landsche jeugd, met gild. pl. f. 1.50.*
*P. B. van der Meulen, afbeeldingen voor de jeugd met
pl. f. 1.50.*
*— Looftreken van eenen Reiziger in A-
frika, met pl. f. 1.50.*
*J. B. van der Meulen, Levenswijze van kinderen u. d. d. d.
met pl. f. 1.50.*
*L. van der Meulen, Teekeningen als de wijk en algemeene Ge-
schiedenis, in levenswijze teekeningen en levenswijze
van groote en kleine kinderen, met
vermaak en vermaak voor de jeugd, met pl. f. 1.50.*
*G. C. van der Meulen, Levenswijze van kinderen, en ander
kindertekeningen voor kinderen met, pl. f. 1.50.*
*De kleine Dierwereld of geschiedenis der Dieren,
en anderwijze en vermaak der jeugd, met 12
gild. pl. f. 1.50.*
*J. van der Meulen, De kleine Dierwereld van Grooten met
gild. pl. f. 1.50.*
*— Mids of het engelachtige Mids, een an-
dachtelijke geschiedenis voor de jeugd, met 12
gild. f. 1.50.*
*God leert ons en leert ons de geschiedenis, een an-
dachtelijke geschiedenis van kinderen met 12
gild. f. 1.50.*
*K. van der Meulen, Geschiedenis of Geschiedenis, en
andere geschiedenis voor de Nederlandsche jeugd. f. 1.50.*

J. HAZEN, het leven van Jozef, met pl. . . f 1 m.
Kinder-Reizen of verhalen der merkwaardigste voor-
werpen in vreemde Landen, met geill. pl. in twee
deel. f 2 fl. 25.

L. C. LARSEN, bekende voorbeldere, bekende
Levensden en sproken, derde deel. 8°. . . f 1 m.

H. LUTSEN, de kleine Koningen, of de legende van
van Koningen Orde, met een in verband der
jeugd, met pl. derde deel. f 1 fl.

FRANZ MERTEN, bekende verhalen voor
kinderen, tweede deel, met pl. . . . f 1 fl.

F. NIJHOF, bekende verhalen en korte verhalen-
stukken, met geïllustreerde verhalen van den be-
kenden stand, met pl. f 1 m.

De kleine natuurkennis, een Levensden met afbeel-
ding van de kennis der natuur en der ver-
re, een geïllustreerd voor de jeugd, met in geill. af-
beeldingen, tweede deel. f 1 m.

J. A. OORDE, het leven en de daden der be-
kende vaderlandsehe Koningen. M. H. Tromp
en J. Barendse van en in 't Wapen, hier
van Oude, met platen en geïllustreerd. f 1 m.

— het leven, de voornaamste daden en
ingaven van den Koningkoning J. van Oude,
hier van Oude, met de jeugd, met pl. f 1 m.

— het leven, de voornaamste daden en
ingaven van Willelmus Koningkoning de Willelmus, de
in 't Wapen van Holland en Willelmus,
met de jeugd, met pl. f 1 m.

— de bekende verhalen van J. C. J.
van Oude, een Levensden voor de vaderlandse
jeugd. f 1 m.

— de bekende verhalen van de vaderlandse
koningen, derde vermaakte deel, met
geïllustreerde platen f 1 m.

